

2017. október 1.

Kiadó-Szerkesztő: Kaskötő István

XI. évfolyam 10 szám.

nyitó oldal
impreszum
beküldési feltételek
kapcsolat
vendégkönyv

TARTALOM

1. oldal

próza, versek

Asperján György: Ha én szeretek...
Baranyi Ferenc: Kire? Mire?
Jóna Dávid: csak egy éjszakára
Kamará Klára: Mint a hangya
Kő-Szabó Imre: Vécés Pisti
Lelkes Miklós: Azt kutatom...
M. Laurens: Az örület határainál...
Soós József: Fáradt virág az ének
Szeicz János: Ha már nem csörög
Tiszai P. Imre: Meztlábás gyerekkor

2. oldal

próza, versek

A. Túri Zsuzsa: Pesti srácok
Albert Lőrinc Márton: Október
Bodó Csiba Gizella: Megmarad
Bokros Márta: Introvertált
Debreczeny György:
zsebkendőnkkel integetünk
Fetykó Judit: Lakásfelújítás
Fövényi Sándor: Minden szombaton

Jóna Dávid
csak egy éjszakára

Gyóni Géza emlékére

fegyver az ölben, hóban és sárban,
borotvált fej és rohamsisak,
a bakancson egy mélyvörös folt van,
ellenség vére, itt ez a divat

tűzimádó üzérkedőknek
kényelme újra gyászt hoz és vért,
halálos üzlet: vétke a gögnek,
filléres nyomor a semmiért

tarajos szavakra elfagyott sóhaj,
már nem kap lángra a rőzsényaláb,
szened a társak ravatalánál,
a megnyomorított kesztyűs-báb

győztes és vesztes, mind átkozott szolgál,
gyermekét vesztí vagy asszonyát,
nincs különbség ezer év óta:
idióták és ostobák

dicsőségre fekete csontváz,

KÖNYVAJÁNLÓ

A
MERCATOR STÚDIÓ
kiadásában megjelent
e-könyvek innen is nyithatók

Bányai Tamás: Csikánó
Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit: A kapun túl
Fetykó Judit: Ablakvitéz
G. Ferenczy Hanna:
A kereszt árnyékában
G. Ferenczy Hanna:
Túl a netovábbon
Kamarás Klára: Álmodj útján
Kamarás Klára: Letenyei fák
Kaskötő István: Számadás
Sárközi László: Csikágó
Sárközi László: Hellén szerenádnél
Pápay Aranka: Örvények felett

A MEK-ről letölthető művek

Bodó Csiba Gizella: Válogatott versek
Bodó Csiba Gizella: Hoztam olajágot.
Fetykó Judit: Az úton
Fetykó Judit: Hársfanyereg
Fetykó Judit: Recenziók
Fetykó Judit: Szabad áramlások
Kamarás Klára: Anica
Kamarás Klára: Arcok a múltból

Hajdu György: Ősz
Király Gábor: A vasárnaptörmelékek
Kolev András: Eső után
Koosán Ildikó: La Serenissima Venezia
Lehoczki Károly:
Szelfi Kreuzbergből patkánnyal
Mándy Gábor:
Ha Magyarország csődbe megy
Molnár Jolán: Monitor-love
Nagy Antal Róbert: Lelkileg ismer
Németh Tibor: Szőlőhegyen
Nógrádi Gábor: Az elefánt
Péter Erika: Októberi fényben
Pethes Mária: Csillagtörmelék
Rada Gyula: Fesztivál
Szegő Judit: Tövismadár voltam
Thamássy Nagy Géza: Válladra hajtom
Végh Sándor: Ikerversek 1.

3. oldal

mikroszkóp

Köves József
rovata

4. oldal

elfeledettek

Gábor Andor
versek

5. oldal

gondolatok

Asperján György
rovata

azt mondanád, hogy ez „átok-bitang”
felelőtlen ki sorsot mér Rád:
egy rokonszenves férfigang

varjúk hadának halál a zsoldja,
az uszító kéz viszont tiszta marad,
a teremtőnek, ha humora lenne,
elvinné máris a zsírdaganat

tudod Géza, ma sincs ez másképp,
csalárdságnak zubbony a szó,
megírom Neked viszonzásképp,
ma pont-ugyanaz a trombitaszó

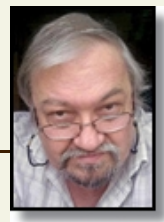
emberi ösztön, zsiger és jellem:
pazarlás és tolakodás,
amit csak lehet, elad a szellem,
a történelem is csak szárnyacsapkodás

egy éjszakára ugorj be hozzám,
megmutatnám, hogy most mi van,
a vörösborom..., nem olyan rossz ám,
hajnalig adnám – holtodiglan

egy éjszaka, Géza, a főnök, ha enged,
ha kimenőt adna egy éjre csupán,
mutatom Neked a mai trendet,
mi maradt itt a harcok után.

aztán visszaadlak, halott magadnak,
részegségre hajnali fény,
hogy túlvilágon érezd az ízét,
ilyen a földön az emberi lény.

M. Laurens
AZ ŐRÜLET HATÁRAINÁL...

Megjelent
Kaskötő István:
Rejtve.
láthatatlanul
című
regénye

Kamarás Klára: Álmodás anyonya
Kamarás Klára: Derült égből...
Kamarás Klára: Mária lányai
Kamarás Klára: Miből lesz a cserebogár
Kamarás Klára: Napraforgók
Kamarás Klára: Orchideák
Kamarás Klára: Pepita füzetek
Kaskötő István: Életrajz
Kő-Szabó Imre:
P. Horkai Feri kocsmája
Lehoczki Károly: Az ismeretlen kert
Az ismeretlen kert, hangos változat.
Lehoczki Károly: Elgurult gyöngyök
Lehoczki Károly:
Hipermarket. (hangoskönyv)
Lehoczki Károly: Tenz
Lelkes Miklós:
Én már a nyárba vágyom át...
Nógrádi Gábor: Itt éltünk és haltunk
Ódor György: Magaddal szemben
Péter Erika: Túlhordott ölelés
Végh Sándor: A csend hangjai

Munkatársaink Honlapjai

Bányai Tamás
Bodó Csiba Gizella
Csepeli Szabó Béla
Kamarás Klára
Kaskötő István
Ketykó István
Lehoczki Károly
Köves József
Nógrádi Gábor
Pápay Aranka
Péter Erika
T. Agoston László

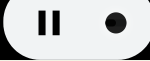
Ajánlott Honlapok

Alkotóház
Ezredvég
Hetedhétáthár
Irodalmi Epreskert

Lásd: Könyvajánló.

HAYDN
Scherzando & Natturmi
III. Adagio

Hol bonviván lehet egy molyrágta, vén róka,
operaénekes pedig a kottából prüszkölés,
ott krumplipüreg-háború folyik éjjel-nappal,
gombócágyúk dörögnek, s folyik az idegölés.

Hol a menettérti vonatjegy sem végérvényes,
és az elárvult gyertyafény remegve kapitulál,
ott kezdődik a mindent elborító, Nagy Nihil:
Mert az örület határainál még vámház sem áll.

Kodály László
Magyar Elektronikus Könyvtár

próza, versek

Szerkesztő, próza: Kaskó István
Szerkesztő, versek: Kamarás Klára

Kamarás Klára
Mint a hangya

Mit akarok? Mit is akartam...
Fejemet homokba kapartam,
vakon, süketen vártam, hittem,
életet adtam s lemerültem
a tudva-tudott semmibe.
Kinek van ekkora hite?!

Most már irigylem én a hangyát,
amely fűgén halad
poros úton s a föld alatt.
Nem gondol semmit, nem kérdi miért,
csak húzza-vonja a hatalmas morzsát,
s ezzel betölti sorsát.

Hiszi? Nincs is hite !
Tudja. De tudja-e ? Soha.

Szeicz János
Ha már nem csörög korán a vekker

Ne várd a kort, mikor sokat pihensz,
s nyugdíjasként ágyban délig heversz,
ha nem csörög rád korán a vekker,
akkor sem fogsz tovább aludni reggel.

Felkelsz hajnalban, dolgod nem leled,
csak tétován topogsz, teszel – veszel,
kutyát etetsz, kenyeret szelsz sután,
nem is vagy éhes, idődet töltöd csupán.

Mikor dolgoztál, hogy valaki lehess,
akkor nem hitted, leszel felesleges,
olyan hamis a vállveregetés,
és szólam a megérdemelt pihenés.

Azt hallod irigyeidtől gyakran,
minden bajuk a "nyuggerek" miatt van.

Annak a sorsa mostoha,
akiben megfordul az első kérdés,
amire válaszolni nem lehet,
mert nincs válasz,
mert nincs hit, nincs remény.
Csak út van: földön, föld alatt.
Csak cipeljük a szörnyű morzsát,
mi éppen utunkba akad.

Soós József
FÁRADT VIRÁG AZ ÉNEK

/In memoriam Utassy József/

Vazulként süketült nemzedéknek
hiába szól tisztán az ének...

Ebben az őszben is hazátlan
Élni ezer éves magányban

Útszéli keresztként, odvasodva
homlokon heggel, ordasodva

Ki feltámasztotta Lázár-országot,
De benne szögesdrót, lövészárkok

Öreglegény Halál-asszonyával
Bokázik nyútt báli maskarában

Ajkán fáradt virág az ének,
Álmai gyertyája csonkig leégett

Szeme a kék ég arcába bámul,
Alatta a föld is görcsbe rándul

Szökni, elvinni a szót: a drágát,
A védtelent, a gyönyörűt, az árvát.

Munkában megőszülni magánügy.
Hogy előre fizettél? Az csak ürügy!

Azt nem érti meg az a sok ember,
akit munkája még minden nap terhel:
hasznosan élni, s alkotni fontos,
ettől vagy ember, bármilyen nehéz most.

Ne irigyeld a nyugdíjast pajtás,
már nem bírja, de hiányzik a hajtás,
te sem fogod mosolyogva tűrni,
ha akkor bárki koloncnak fog hívni.

Baranyi Ferenc
Kire? Mire?

*„...a te fejedre ne esküdjél, mert egyetlen
hajszálat sem tebetsz fehérré vagy feketévé.”
(Máté evangéliuma, V.36)*

Esküdj az anyád emlékére?
Régen halott: Már neki mindegy.

A gyerekeid életére?
Szétszéledtek. Rád csak legyintenek.

Ki az, aki még hederít rád?
Ki vállal érted kezességet?

Kire esküdj, hogy mentsd az irhád,
ha méricskél a végítélet?

Marad a fej, noha valóban
az ősz haj, sötét haj: adott.

Ám ha szabad gondolatod van:
az tiéd.
Kockáztathatod.

Kivégezték a napvilágot
Faragják már a fát az ácsok.

Tiszai P. Imre
Mezítlábas gyerekkor

Klott gatyában szaladgáló,
mezítlábas gyerekkor indult útnak valamikor
a kert végében álló göcsörtös ág-bogas, öreg birsalmafák alól,
s rohant az ismeretlenbe átgázolva az óvatosságra intő tanácsokon,
nem nézve az intelmeket az árokszélre ültetett tiltó táblákon,
csak szaladt az ismeretlenbe caplatva a futó zápor verte sarat,
nem hallva a bölcs öregség által irigyen megfogalmazott
tanácsokat.

Elrohant az élet.

Kipusztultak a birsalmafák, dudva verte fel a virágzó kertet,
felült az idő egy korhadat ágra, nem szól, némán méreget,
nem firtatja, mit tettél és miért, szitkot sem szór rád. Minek?
Megállsz, pőrén várod az őszi hideg esőket, a fagyott telet,
a klottgatyád is szétszakad életed is elmarad, ennyire telt.

Asperján György
Ha én szeretek...

Ha én szeretek – mindhalálig.
Akik azt mondták, hogy szeretnek,
bajban elpártoltak egy szálig,
s okát találták mindig ennek.

Fekete massa a csalódás
lelkemben, eltakarva hordom.
Mosoly, gyöngédség – csalfa póráz;
az elesettség pizska kordon.

Lelkes Miklós
Azt kutatom...

Azt kutatom: a szavak belsejében
mily szó rejtőzik a titkos sötétben,
halott-közelbe bezárt végtelennel
mily szó vitázik, sír, könnyörög: menj el!,
mily szó kacag fel könnyező szavakban,
s mint álmodik pirosuló pillanatban
más életből jött szó piros világa,
s milyen csillagot csillogtat az álma.

Azt kutatom: belsejében a fénynek
milyen virágok, illat-testek égnek,
a Szépség miért lobban el hiába,
s ha csukódik fehér hószem s a drága
Tündér kigyúlt szárnyának árnya megnő,
mért nem sikolt a léten túli erdő.

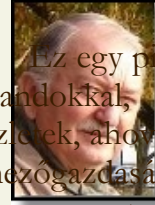
Azt kutatom: a lélek belsejében
miért marad a Gondolat szegényen,
elhagyottan, s csak néz, néz bús-magába,
mért nincs hajléka, Tett-vetette ágya,
a trónon miért csak oktalan ok van,
miért hisznek glóriás hazugokban,
miért tapsolnak rút, tolvaj kezeknek,
s a bűnösnek, ha szétoszt földi szennyet,

miért rossz múlt győz fátyolos szemekben,
miért hal meg a Lélek mérgezetten.

Kő-Szabó Imre

Ki bukva nem bízik magában,
feltámad még vagy félretolják.
Ilyenek vagyunk általában,
ha nincs egész, kérjük a morzsát.

Kevés, ki lelkét adva áldoz,
mással saját hitét emelve,
valós veszélynél is kiáltoz,
s kész védőn, óvón drága tette.

Vécés Pisti

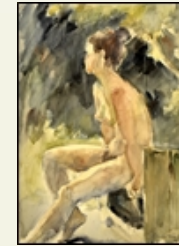
Ez egy piac. Olyan piac, amilyen az ország több városában van, standokkal, elárúsító helyekkel, szabad asztalokkal. A szélein üzletek, ahová be lehet menni, vásárolni, húsárut, kenyeret, virágot, mezőgazdasági eszközöket, savanyú káposztát. A sorban ezen a soron, pont a sarokban van egy nyilvános vécé, mellette jobbra egy kiskocsmá, balra egy lángos sütő. Logikusan az étkezés, ivás után biztosan a legcélszerűbb, legaktuálisabb hely egy vécé.

[Tovább a teljes szöveghez>>>](#)

a vendég

Pataricza Iván
festőművész

vendégkönyv

[következő oldal>](#)

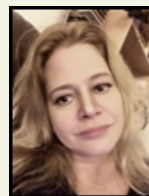
Fövényi Sándor
Minden szombaton

unom, hogy minden szombaton
ezt olvasom: Váginé tulajdona,
szundít szegény a tranzit matracon,
amin a voltak áthúzott névsora,
Kovácsné, Nagy István, Amálka,
aztán ő, vajon ki lesz a következő
e hűgyszagú ravatalon.

unom, hogy a kettes-kórterem
ajtaja mögött vár a négyágyas halál,
narancs, banán, dunsztosüvegben
langyos húsleves, a sorrend nem érdekes,
csak eszegezd, eszegezd Apám.

unom, hogy azt latolgam,
élni vagy halni könnyebb,
és a sosem várt mindig napon
nem sírok, majd később,
ha megpihentek bennem a könnyek.

már szeretem a szombatot,
reggel felveszem legszebb ruhám,
viszek sok apró otthoncsomagot,
s hallgam, hogy zezugokban
szipognak az alufóliák.

A. Túri Zsuzsa
Pesti srácok

Ki engedte oda őket,
Hüvelykmatyi-felkelőket,
hőst játszani az utcára,
hol küszködő, vattás pára
szállt a tornyos pesti tájra?
Vádakat kenve sok szájra,
hunyorogó ablakok alatt
oktondi mesehős-csapat
hőzöngeni hogy mehetett?
Nem volt féltés és szeretet?
Tapasztalt katonák helyett
miért harcolt annyi gyerek?
Géppuskával házak között
hol a kő vérbe öltözött,
áldozat volt mind. Kísértet.
Legtöbbjük semmit se értett :
hogy a csillag hullhat, éghet,
de a tűzből újra éled,
s egymásnak ígérve szépet
hiába rázzák a népet...
Jó volna, ha rájönnétek:
mártírok s nem példaképek,
bűnbakok, nem dicső ősök,
vértanúk, nem bátor hősök...
(voltak...)
Emlékezz hát ! Állj meg csöppet!

Koosán Ildikó
La Serenissima Venezia

Velence a tengerek királynője

St. Márk dóm előtt nyüzsög a világ
japán, kínai, német, szingaléz,
járópallók emelnek, visznek át,
és gumicsizmás tegnapot idéz
Piazza San Marco zsúfolt teraszán
a parti szélben fénylő délután.

egy kávé mellől nézem, hogy hasad,
narancsból tűzvörösbe hajlik át
szemérmesen az őszi alkonyat;
s míg véraranyba fürdeti magát
tetők felett az éji vándorút,
elhessegetve fényről a borút

várom, eszmélésemből kizuhan
a percidő egyhangú lüktetése,
beleszületek izzón, boldogan
egy jobb időre tartogatott fénybe;
ahol galambhad rebben a magasba,
s leszáll újrázva peckesen a magra;

ahol belakom a város színterét
ihletett írók látomásán át
képzelt és valódi történetét,
a kikötőt, a Dózse palotát...
Shakespeare, Thomas Mann, Alen Poe, Babits,
Passuth és mások hirdetik színeit

ahol most én is magamra leltem;
régem elhagyott hegyi falucskák
nyitották tágra szemüket bennem,
s kik álmutat ott messze alusszák,
várták reménnyel titkon azt a percet,

Ne történhessen meg többet,
ne bűnhődjön mások helyett
soha tiszta szívű gyerek!

Szegő Judit
Tövismadár voltam

Tövismadár voltam, egyszer énekeltem.
Lehullottam holtan, földre vérem cseppen.
Testembe tüske szúr, véget vet dalomnak,
mely büszkesége volt bokornak, falombnak.

Tövismadár voltam, egyszer énekeltem.
Egy álmom volt csupán egész életemben.
Röpke pillanatra oly boldognak lenni,
amilyen a földön nem volt soha senki.

Tövismadár voltam, egyszer énekeltem.
Az igaz boldogságot megérezhettem.
Vérem hullott érte, és ez lett halálom,
de mégsem adtam fel csodálatos álmom.

Fetykó Judit
Lakásfelújítás

Ehhez nem vagyok hozzászokva. Mindig, minden alkalommal
mindent megszervezek, szinte órára egyeztetek, előre, hetekkel
előre pontosítom az időpontokat. Most is, ezt is. Sőt, rossz
szokásom, hogy előleget sem adok, ha anyagot kell venni, hát
akkor csak tessék velem jönni boltba, vagy ha tetszik, akkor én
megyek el a kedves mesterrel, de előleget, azt nem adok. Sőt, még
azt is kikötöm, hogy mivel minden szerelő, mester tudja, egy
munkáért mennyit akar kapni, így hát ennek tudatában a lehető

hogy meglássam a dísz mögött a kertet...

...szürkületig bolyongtam zeg-zugán,
hittem, ma délután csak kedvemér'
váltogat szint napfényes homlokán,
aztán, ha hirtelen az est elér,
- egy álarcos hölgy, egy álom-sziluettt-
egy látomás egész a csónakig követ...

Király Gábor
A vasárnaptörmelékek

A tartalommal töltött hétköznapi percek,
mind egy-egy vasárnap. A robotolás nem az,
bár kétségtelenül tartalom is, meg hétköznapi is.
De ülni a kandalló előtt, és idülten
bámulni a lángokba, hogy jaj, de szép,
vagy akár ennyit se gondolni, na az
tartalom és vasárnap.
Általában véve egy gondtalan,
de főleg boldog pillanat, teljesen vasárnap.
Jó, ritkább mint a vasárnap, mert
nem tudtok élni. Azt hiszitek,
van jobb dolgok is.

Tovább a teljes szöveghez>>>

Lehoczki Károly
Szelfi Kreuzbergből patkánnyal

Maradjunk a tényeknél.
A kerítés tövében, a térdig érő gazból
ki-kifarolva, az ott egy patkány.
Nem túl méreletes, de azért elvételhetlenül

legrövidebb idő alatt szerelje, fesse, parkettázza, burkolja nálunk,
amit kell. Ez eddig így volt. [Tovább a teljes szöveghez>>>](#)

Pataricza Iván: Olvasó nő.

Pethes Mária
Csillagtörmelék

Hatalmas hangár az éjszaka. Csillag-
törmelék az idő lépcsőfokain. Délről
száraz szél szökken a magasba,
átutazó felhők rongyát kivasalja.
Villám szó mágikus jeleket az ég
vásznába. Slampos eső vájja a remény
medrét. Jóságod szeszélye átkarol.
Hangomban nevedet vonzó virágok.
Fénysörényes hajnal fekszik a kijárat elé.
Lépted nyomából lassan kipereg a kezdet.
Glóriás alakod a távolba vész. Évek elzúgó
folyóján evezel a örökkévalóság felé.

patkány, véletlenül sem egér.
Nyugisan bóklászik, cseppet sem
idegesíti magát, ahogy a
szomszéd kocsmá teraszán vacsorázgató, iszogató
mindenféle népek sem.

A világváros szembehunyorog
az elcsigázott Napnak, patkány –, legyint.
Nyár vége van, hétfő este hét óra.
Pár perce kaptam üzenetet M-től,
azt kérdezte, ma mit ettem.

Hm. Tényleg, mit is?
Ezen kívül nem érkezett lényegre törőbb üzenetem.
Egy nő, láthatóan turista, előkapja
a mobilját, int a férjének, jó ötvenesek,
mutatja, amit lát, s hogy jöjjön közelebb.
Állítgatja a készülékét,
várja, teljes testtel kimerészkedjen az állat
a gazból.

S a patkány jön.
Értelmes gombszemekkel precízen körbeszaglász,
szedegeti a járdaszéli hulladékot.
A járókelők kerülnek fél lépést,
némelyek mosolyognak, baktatnak tovább.
Néhány exponálás után
a nő nekibátorodva átadja telefonját
a férjnek, mond neki valamit,
majd óvatosan odaguggol a patkány mellé.
Ó, persze, nem nagyon közel,
de azért mégis hozzá.

Így is készül kép.
Aztán felegyenesedik, valahogy komoran.
Nem nézik vissza a fotókat.
Szótlanul sétálnak tovább a graffitis
házfalak, mindenféle népek, kocsmák,
kutyaszarok között háttal a
lebukó Napnak.
Vajon továbbküldik majd ezt a szelfit?

Véghe Sándor
Ikerversek 1.

Morzsolat álmokká szelídül az est, az életről
meséltetem, érezni a sárguló levelek illatát,
a hangyák szorgalmát, a megértés erős óhaját,
a viharvillámok között vélt kitörési szándékát.
Én ekkor nevetve énekelek, báj, amely elcsábít, nehéz
lépték, lépcső pincébe, alagútba, mely belevezet
bizonytalan jövőbe, vagy szép vidékre talán, közös értékek
érdekekről szól, akaratról, életről, megélhetésről, eredetről!
Még sokat kell Tőle tanulnom: az új akarat egy észlelet,
a megértés minden szándéka szabad! Az ősz levele egyre
hullik, és folyton folytatja amíg egy sem marad,
de mégis aranysárgába öltözteti a jövő tavaszi öltönyömet!

Fiaimnak

Többször morzsolgattam ujjaim között életemet,
amíg nálatok néha szelídült az est édes álommá.
Az éjszakában saját hó recsegte lépteink csendjében
egy szépen követett haladás vált nyugtató kutyaugatással!
– Életed nem mások elképzeléseiből áll, milyen gondolatmentesség
ez a kényelmes izolált világ,
trendinek gondolt semmiség az élet?
A vízesésnek sem mondhatod: forduljon vissza, koptat tovább,
és szövő saját életét, kitörni alóla, és túlordítani nem lehet!
– Igen, mert ez a valóság, a kihasználtság jelene a jövőben
fejtí ki hatását. Gyermeked keze kezében, mutasd meg életed,
érzelmed rabszolgájaként vonzol át a tájon.
Elméd hátratántorog,
Két szemében megvillan a fény, és ringat-ringat az édes álom.
Te hittel képzelte karácsonyvirág gyermek, virágzó fűzfaág,
papírcsendbe csomagoltam ajándékom, a lelked viselje el
a zörgő, csöndes gondolatot, szemében elaludt a sötét est.
Gyönyörű minták rajzolják a jövőt egy apró lepkeszárnyon!

Péter Erika
Októberi fényben

Október selymes fénye
aldachint terít fölénk,
parkban arannyal színezi
a vedlő fák árnyait.

Az úton táncol a fény
és az égbolt, oly íves
mint a templomok
kupolája..

Koley András
Eső után

A tülvélen vízcseppek gurulnak.
A régi hídon csapzott eb fut át.
Dús lombok isszák illatát az útnak,
s a gondnok füttyent, most váltott ruhát.

A szállodában nyitva minden ablak,
egy férfi izzad, könnyű nőt cipel.
A pincérlányok székek közt szaladnak,
s egy ázott vendég semmit nem hisz el.

Sok ráncos arcon újra friss a festék,
a bárzenész felölti jelmezét.
Egy lány takarja mellét, hogy kitessek,
s parányi szikrák gyúlnak szerteszét.

A tó vizén unottan ring a csónak,
a partot dúlja számtalan gyerek.
A pára épp, mint súlya itt a szónak,
s koktétra gyűlnek zümmögő legyek.

Nagy Antal Róbert
Lelkileg ismer

az agyban, pottyán a péntek:
lesz-e fazékban hétvégi éték.
Lop, ki meglopja magát is egyben.
Lelkileg ismer, nem ismeretlen.
Lebben a kotta, vacog az ének,
önvád a gyújtós, szaggató fények.
Adna, ha tudna, tavaszt és mézet,
elszegényedett a világnézet.

Bokros Márta
Introvertált

Hajolj közel, figyelj mélyen
magadba,
mint a túl bőven virágzó
orgona,
tavasz végén nagyanyámnál
kút fölé roskadva.

És a belső tükörben mindig
önmagadat látod,
múló időn át fürkésző,
álmélkodó arcod,
önmagaddal vívott szívós,
legnehezebb harcodd.

Messzi is nézz el, magasról,
mint a kilátó tornya,
ne riasszon, ne is fájjon
a tarka tivornya.

A bölcsesség ígérete
belső nyugalom és béke,

Németh Tibor
Szőlőhegyen

1938-2013

ipaszzkodó föl a hegyre vezet,
hol hamvas terhüktől tőkék rogyadoznak,
számban már bacchusi ízek keverednek
s a kacér fürtök a puttonyban kuncognak

Venyigék szoknyáját matatják a kezek,
szedett sorokon dalsuhanás békül,
ahol kacsingatnak fürtös aszúszemek
vadászó darázshad a nektárba szédül.

A préselt must íze, mint csókos asszonyszáj,
hívna éjszakázni, de vidámság karol,
s nem enged, míg a nap fellegeken vénül.

A tavalyi bor a kancsóba szökve vár,
vén, csaló szelleme a lopóból dalol,
míg lassacskán szív és pohár vele szédül.

Pataricza Iván: Csónakok.

csend, áhítat boldog zenéje,
humor, derű és remény tiszta fénye.

Albert Lőrinc Márton
Október

Jámbor úr az ősz
vidor szeme könnyezik,
látása párás,
sétapálcáját fákon
felejtve, a kert alatt
remegve járkal,
s amint a nyár zizegő
ingén botorkál,
orra bukik zavartan
avarban bűvó almán.

Bodó Csiba Gizella
Megmarad

A gondolat nem az én gondolatom,
Szellemem sávján áthúzod kezed,
Én érzem, lekottázom egy papírra
Üzeneted!

A hangok életre rezegnek,
S összeállnak mint az atomok,
A betűket egy életen át összerakva
Elmondod:
Ki vagyok!

Rada Gyula
Fesztivál

Itt lengek csendben fülemben égi
csenggel a fényes kövek fölött,
mint jövendő részem a por
a felvert utcai forgatagban
sánta ördögökkel cimborálva,
a régi ízek mély, már átláthatatlan
felhőiben .könnyed csapkodással
evezek valahova az elfeledett, vagy
ismeretlen fák. füvek között, hajló
kezek mellett, messzi varjak károgása.
és mindenféle hajnali énekektől
kicsit borzongva., a mámorittas
álmaimmal csellengve, már
gyáván, láthatatlan kerengek e
zajos magányban pufók angyalkák
térde fölött a nagy titok tavak,
pocsolyák szélére kiülve,
valami őszi sárral ölelkezve,
már csak remény...

Hajdu György
Ősz

Hervad a kert álmaink kertje,
tűzhúsa foszlik a nyárnak.
Csöppre csöpp hull, hull az idő.
Jegenyék menetelnek holtra váltan.

Nógrádi Gábor **AZ ELEFÁNT**

Hitvány életedért
asztalra ülsz,
egy lábra állsz,
s ormányoddal ecsetet markolászol,
mit jószántadból nem tennél soha.

Száz év után mért hazudnék magamnak?
Szénát, répát, zabot azért kapok,
hogy estről estre a rivaldafényben
ne legyek önmagam.

Azt mondják, a legnagyobb, legerősebb emlős
e földi tájon én vagyok.
Na és?! Mit vártok bamba bámulók?
Hisz enni: kell!

Thamássy Nagy Géza
VÁLLADRA HAJTOM FEJEM

Mikor válladra hajtom fejem,
kérelek, ne siess!
Ne kérdezd rögtön miértjét,
magam hadd mondjam el,
hogy nyár voltam egykor,
Naptól ragyogó, derültes,
de szembejött velem az ősz
és harcoltunk hosszan, erőst,
míg alulmaradtam, miként
ez már rég meg van írva.

Nyugtass hát, simíts, szeress -
maradék álmain
hadd osszam meg veled,
mikor válladra hajtom fejem.

Debreczeni György
zsebkendőnkkel integetünk

yomán

ket szeltél át
a tortavágó késsel
mit láttál az óratoronyból
azzal a gyönyörű szemeddel?

elhagytam a zsebkendőt
és az esetlegességek birodalmát
ahol magunkat láttam
épp hadonásztunk

fekete nadrágot viselt
zöld cipőt rózsaszín kiskabátot
és püspöklila alsógatyát
a férfi aki vizelt

a tengerbe vizelt valaki
aki a talapzaton állt
utánozta a patakcsobogást
a lombok a gombok zizegését

az ökör
akarom mondani a tükör
bennünket dicsfényel övez
övéket dicsőséggel fényezi

elvesztettem tortavágó késem
és a zsebkendőt
püspöklila alsógatyában
most akkor mivel hadonásszak?

az ökör a talapzaton állt
és a zsebkendőre vizelt
de mondja csak
mi van a szentostyával?

isten elment
ő már csak ilyen

Molnár Jolán
Monitor-love

beüzemelted laptopod
nickneved beszédes billog
klaviatúra feszt kopog
nejlon szívecskéje villog
egy monitorra lőtt nyílnak
míg a mail-özönt megszokod
szerelemablakok nyílnak
véletlen nyomtAM CAPS LOCKot
de lepötyögöm hogy bírjak

Mándy Gábor
Ha Magyarország csődbe megy

Ha Magyarország csődbe megy,
értékét veszti a forint,
a Világbank flegmán beint,
és sok-sok ember tönkremegy.

Ha Magyarország csődbe megy,
nem lesz nyugdíj, se fizetés,
aki tud nyelveket, lelép,
és sok-sok ember kéreget.

Ha Magyarország csődbe megy,
nem lesz már áram, víz, se gáz,
csak szóvivő, ki magyaráz -
hogyan harcunk milyen hősiess.

Ha Magyarország csődbe megy,
szép lassan bezárhat a bolt,
majd felidézzük, ami volt,

jön aztán elmegy
csak tudnám hová

most hogy jóllaktam
ostyával és prédikációval
arra kell törekednem
hogy egyre nagyobb seggfej legyek?

nem a szeretetet
hanem a gyűlöletet
találja ki valaki
így teremt hitet költészetet

zsebkendőnkkel integetünk
a templomi játékokon
a bordélyt ábrázoló paraván
az oltár előterébe nyomul

ürgét eszünk meg gyökeret.

Társulhatok-e majd veled,
jut-e nekem is egy falat,
ha egyszer eljön az a nap,
hogy Magyarország csődbe megy?

vendégkönyv

következő oldal >

Magyar (s)irodalomtörténet

Köves József szerint

Sándor Sand a parton

- Ilyenkor, alkonyatkor a leggyönyörűbb a tenger... A víz feketedik, és a nap bordóvörös csíkot fest az égre meg a tengerre is... Bocsásson meg, ha megzavartam, uram. De láttam, hogy ön is a vizet figyeli. Illetve a napot, ahogy belebukik a víz kékségébe...

- Milyen szépen beszél, uram!

- Foglalkozásom volt valaha a cizellált, finom megfogalmazás.

- Talán politikus volt? Vagy előadó?

- Mondhatnám úgyis... De nem mondom. - Régi szokásom, hogy ilyenkor állva és két kezemet az ég felé nyújtva figyelem a naplementét. Óóóóh...

- Én meg kegyedet figyelem.

- Mert?

- Hogy mondjam... nem akarok tapintatlan lenni. Ülve... hm... sokkal sudárabbnak láttam.

- Sudárabbnak? Milyen rég hallottam ezt a szót. Sudár... Illik ide. Olyan, mint a napsugár. Napsudár... Szép szó, kicsit a múlt századé.

- Én is múlt századi vagyok... Végül is...

- Hát ha így vesszük, magam is a múlt század gyermekének számítok.

Ötvenkilencben születtem...

- Itt, Fiumében?

- Ej, kedves uram, hiszen magyarul társalgunk!

- Való igaz, de hát meglehetősen sok magyar él itt meg Abbáziában.

- Persze, hiszen ez a mi tengerünk... Olykor-olykor. Bár én visszavonultan élek. Esténként kiülök ide a partra, szemlélni a hajókat, a vitorlásokat.

- Szereti a vitorlásokat?

- Nézni... Csak nézni... ahogy ide-oda billegnek a fehér vásznak... Valami nyugtató szelídség száll a lelkemre olyankor.

- Hát még ha elhajózna valamelyikkel. Az az igazi élmény... Én csak tudom, én sokat hajóztam ezen a tengeren. Nincs nagyszerűbb, mint suhanni szelek szárnyán.

- Ilyesmikről álmodtam én klagenfurti magányomban...

- Szép táj... A Wörthi tó különös ékesség ott a közelében. Persze nem magányosan. Senkije nem volt ott, uram? Akivel az élmények megoszthatóak...?

- Az az igazság, uram, hogy börtönben voltam. Ott nem osztható meg semmi senkivel.

- Bocsásson meg, nem akartam megbolygatni a múltját.

- Bolygatni? Ugyan, kérem. Nem vagyok érzékeny. Ami volt, elmúlt.

- Hmm... És most itt él Fiumében?

- Igen. Kávében utazom.

- Az mit jelent?

- Vásárolok nagy tételben a gyarmatokról, és Budapestre szállítatom, ott fogom eladni. Szóval a Wörthi-tó... Na, annak köszönhetem a börtönt.

- ???

- Megismerkedtem ott egy lánnyal. Marie-nak hívták, az erdőfelügyelő lánya volt. Csúnya kis vöröske. De jó parti. Belém szeretett.

- Magába? Mosolygok. Mit szeretett magán?

- Mindig tudtam a nőkkel bánni. Szerelmetes szép szavakat suddogni a cimpájuk mögé, s egy lehelettel érzékeltetni a testi közelséget. Hogy beleborzongjanak, hogy vágyak ébredjenek bennük.

- Ó... mint egy költő.

- Az is vagyok. Voltam. Egyszóval feleségül vettem a szerencsétlent. És boldog volt velem. Apósomnak azt mondtam, megpályáztam egy könyvkiadó titkári stallumát. Tőle kértem kauciót. Bizalmatlan volt, magándetektívet fogadott. Bezártak... A fegyőrök azt mondták, én nem is vagyok férfi.

- Hanem?

- Lánynak születtem.

- Ne tréfálkozzék velem, ez lehetetlen.

- Minden lehetséges, kedves uram, még az is, hogy én tényleg nő vagyok. De Marie mégis tőlem szeretett volna gyereket. Na, arra képtelen lettem volna.

- Folytassa! Érdekel a meséje...

- Nem mese ez, gyermek, ahogy Arany tekintetes úr írta. Persze más ügyben. Szóval, egy ismert ügyvéd védett, Hets Ödön. Talán ismeri a nevét. Az én Emmám fizette. Az előző szerelmem, Eszéki Emma művésznő. Őt Nyíregyházán ismertem meg, ahová azért mentem, hogy személyesen tapasztaljam, hogyan védi a vajda azokat a szerencsétlen, ártatlan zsidókat a tisztaeszlári perben. Emma sose lett hűtlen hozzám, hiába derült ki, hogy lány vagyok.

- Maga bolond!

- Kraff Ebing professzor szerint nem vagyok bolond, csak más, mint a többiek. A legtöbben. De a történetem, úgymond, patológikus. Mert megnősültem. És nem először. De hát én én vagyok! Minden lépésemet a szeretet vezérelte. Velem született rendellenes nemi érzés – ezt írta a professzor. - Kívülről tudom: „[...] Rendkívüli tehetséget mutat irodalmi téren, emlékezőtehetsége csodálatos. [...] Egész megjelenése feszes, öntudatos, bátor. Tekintete értelmes, arcjátéka kissé komor színezetet árul el. A vád tárgyát képező cselekedetek kóros és meg nem fékezhető szexualitásával magyarázhatók. De kérdem én, rendellenes-e az, amiről nem tehetek?

- Hm... kezd ismerős lenni a története. Azt mondta, régebben verseket is írt...

- Igen, például az Új Időkben. Éj van körülöm kis szobámban, A szél zúgását hallgatom, Gondolsz-e rám e késő éjen Én szőke fürtű angyalom. Ilyen sorok... És senkinek nem tűnt fel, hogy ezt nő nemigen írhatta férfinak.

- Tényleg nem tűnt fel... Ön tehát gróf Vay Sarolta?

- Gróf Vay Sándor, ha kérhetem... És önben kit tisztelhetek?

- Az említett verset én közöltem. Herczeg Ferenc vagyok, asszonyom. Vagyis uram.

Gábor Andor

1884-1953

KÜRTSZÓ AZ ÉJBEN

A gyérlámpájú sétatér fölött,
Sápadtan ül a nedves őszi köd.
Ritkul, gomolyg, meg-megszakad, rezeg.
Minthogyha tépnék látatlan kezek.

Fenn... valahol... egy éhező zenész
Fuj kürtjén lassú, bús melódiát.
Az ablaka a puszta térre néz,
A dal a ködöt onnan zengi át.

Valami súlyos bánat van e dalban,
Valami tépő, gyilkos fájdalom.
Bemenekül a köd vizébe halkán,

A gyár

Álmát alussza még a város,
Utcáin hallgat néma csend,
Az égen csillagok hunyorgnak,
Kelet felől alig dereng.
Még hajnal szellője se támadt,
Hogy kitisztítsa a leget,
De ím, a külvárosba messze
Egy kémény füstöt ereget.
A kormot, szennyet szórja már
A gyár!

És jó hosszú, zilált sorokban
Sokszáz fejű rabszolgahad:

Majd megtörik az egyik házfalon.

Az emberek a téren mind megállnak,
Szemük a zengő ködbe néz meredten,
Úgy érzik: kürtje szól a nagy Halálnak,
S a hang most orvul a fejükre lebben.

A gyérlámpájú sétatér felett
A kürt tovább dalol, dalolva csábit.
Ki hallja hangját: mindent elfeled,
Csak tisztaságra, pihenésre vágyik.

A kürt zokog: majd egy futam remeg föl,
Mint vad sikoltás, mint egy szörnyű vád...
Egy életunt cseléd az emeletről,
A kövezetre dobja le magát.

1906

A páncélautók felvonultak

A páncélautók felvonultak,
robogják, hogy már nincs nyomor.
Most kuss, rossz-szagú nyomorultak,
és csend legyen, korgó gyomor!
Ha szád kitátod, int a káplár,
s bekaptad már a kék babot,
amely a föld alá letáplál,
ahol már nincsenek rabok.

Mi kéne? Munka? Nincs. Kenyérke?
Az sincs. Mi még? Egy kis remény?
és EZT harapd, bármily kemény.
Ne menj uccára lődörögni,
ne menj, mert póruljársz csunyán:
a páncélautó kezd dörögni,
s golyó üt rést a rossz gunyán.

Az utcát hadd! és hadd a lármát!
Ne emlegesd a jogaid!
Ki most nem némán vonja jármát,

Izmos, szép férfiak csoportja,
És vézna asszony s leánycsapat.
Sietni kell: az óra pontos;
Minden perc egy falat kenyér.
Sietni kell: kenyér kevés van,
Alvásból munkás meg nem él.
Sietni kell! Dologra vár
A gyár!

Egyik tömeg bemegy s utána
Kitódul egy másik tömeg:
Kik végigdolgozták az éjet –
Szemük dagadt, lábuk remeg,
Mert nincs nyugvás, nincsen vasárnap,
És soha sincsen ünnep itt:
A kerekek mindegyre járnak
Kürtő szikrát folyton repít.
Tüzes mellel folyton zihál
A gyár!

Ha száll az est – kezdődik újra:
Ki is, be is tolong a nép.
Napközben nem nyílik kapúja,
Csak hogyha megvadult a gép
És véres csonkká zúzta össze
Az őt lenyüggöző rabot,
Olcsó vérrel pótolva így ki
Az olajat, mit szűken kapott.
S élőt becsuk, holtat kizár
A gyár!

Vasat forraszt, izzít, kovácsol
Ott benn a munkások keze,
Vasat, melyből lánc készül aztán,
Lánc – szolgaság rút eszköze.
És mert a nép sok milliónyi:
Lánc is sok milliónyi kell,
Azért nem szűnik füst-okádni,
Azért nem fárad soha el,
Éjjel-nappal azért nem áll
A gyár! A gyár!

könnyen otthagya fogait.
A páncélauto könnyen mozdul
a gépfegyver könnyen pereg,
ne kívánkozz hát ki a koszbul,
óvd testedet, amíg meleg!

Kihűtik ők, ha nem vigyázol,
s trágyázzák véle rendjüket;
a páncélauto sírba gázol,
s ki néma volt: lesz most süket.
A lázadók ha sírba hullnak,
itt újra béke s rend honol:
A páncélautók felvonultak,
Robogják, hogy már nincs nyomor.

DANTE A GÓLYÁHOZ

Élőnek lenni: szégyen,
Meghalni így: gyalázat.
Jaj, ember, nincs mi védjen,
Ki elcsitítsa a lázad.

Megfojtották az istent
A benzinbűzös égben;
Büdös pokol van idelent,
A földön és a légben.

A lélek és a test is
Belészokott a szennybe,
Ó, milyen szép a pestis!
A flektifusz mily enyhe!

Az őrülség be józan!
A rothadás mily illat!
Magam hová gubózzam?
Hogy bogni meg ne nyíljak?

Hogy állattá ne váljak
Mezők véres fűvében,
Hogy állattá ne váljak

1905

AKI A HÁBORUT DICSÉRI...

Halálhörgése véres rohamnak,
A sátán kacaja kíséri,
Jaj! Száradjon le a szája annak,
Aki a háborut dicséri.

1915

33

Megállhatok, hogy visszanézzek:
Eléltem életem felét,
Aléltnan pillantok feléd
Múlott múltam, kusza igézet.

Nagy tarkaság, sok kutyavásár,
Hangos zshivajgás szűk helyen.
És többször vászon, mint selyem,
S nem voltam sem koldus, sem császár.

Amit akartam, megpróbáltam;
Elhagytam, ha nem sikerült;
Mi kezem alól kikerült,
Hogy rossz-e, jó-e meg se vártam.

Nem szerettem, nem is gyűlöltem,
Csak néha hittem, hogy teszem.
Cserben ritkán hagyott eszem,
Nem adtam életet s nem öltem.

Nem rögzöttem meg s nem futottam,
Nem fogtam hát ki az időn;
Egészséges maradt tudóm,
Viszont, lám, messzi nem jutottam.

Más méri életünket, nem mi,
De ahogy én elszámolom:

Pataricza Iván: Firenze.

HAZÁMHOZ

Körül sötét van, didereg a lélek,
Szemem kutatja elveszett hazám,
Mit látok ott, ha egyszer visszatérek,
Hunyt életem óhajtott tavaszán?
Magyar, magyar, a nevedet kiáltom,
Hiszen vérem vagy, bárhogya is tagadd,
Züllött szülém, piszokba hullt virágom,
Hazám, nem ismerem meg arcodat!

Te vagy-e az, kit annyira szerettem,

Életrajz

ORGOVÁNY

Ez itt az erdő, mely, ha jár a szél,
Megborzad és borzalmakat regél;
Ez itt az erdő, melynek ága mind,
Ha megvágod, vércseppet sírva hint;
Az erdő, mely már nem lesz soha friss,
Mert iszonyodik önmagátul is,
S az ága kórságtól marad sovány:
Orgovány!

Valóság-erdő s mégis rém-mese:
Ez Horthy kormányzó gyümölcsöse;
Melyet bús éjjel fergeteg ha ráz:
Az ágain száz kisértet bokáz.
Háromszinű kötél mindnek nyakán,
Fent lóg és lendül táncuk, fent a fán,
Új tánc, amit Kormányzó Úr agyalt:
Járják a kecskeméti körmagyart.
Keresztény tánc e csont-tánc, nem pogány:
Orgovány!

Ország-szerint mi embert Horthy ölt:
Miklós-nap éjt felküldi mind a föld,
S a holt-ezer megy Kecskemét felé,
Seregszemlére Fővezér elé.
És férfi-nő, – mert nőt is ölt sokat –
Zörögve hozzák eltört csontjukat,
És férfi-nő, az erdő avarán,
A Horthy táncát járja magyarán:
S kórus zeng, mint ordító orgonán:
Orgovány!

Kos-orru, gyilkos-orru szörnyeteg,

Hogy hús évig sajogtam, mint a seb?
Hogy hasztalan volt bármi szép köröttem,
Tenálad nem volt semmi, semmi szebb!
S ha most nézlek, Meduza-főnek nézlek,
Vonása vérbősz, pillantása vad,
Varázs rontott meg téged, csúf ígézet,
Hazám, nem ismerem meg arcodat!

És egyre rosszabb hírt veszek felőled,
Alattad mint poshadtabb pocsolyák,
Kifestett képű ringyó lett belőled,
Bordély-dívány lett ősi nyoszolyád.
Világ elé kiálltál, mint a céda,
Szennyes vevőnek kínáltad magad,
Csábított zsákmány, megrontott préda,
Hazám, nem ismerem meg arcodat!

Szajhája vagy egy vén kos-orru dögnek,
Cselédje lettél egy megtébolyult
Lidércnek, ki miatt halandók hörögnek,
Világgá szerte, merre marka nyult,
Urak rimája, lelked belevásott,
Német cafatja, tested elrohadt,
Magad hívtad magadra pusztulásod,
Hazám, nem ismerem meg arcodat!

Gyermekeid, mint kupec a barmot,
Eladtad mézárósnak, garason,
Mégsincs mivel tagjaid takarnod,
Rossz rongyok lógnak a pucér hason.
Gyalázatodnak ára csak kitátott
Sír szája, melyben oltott méz fogad,
Magadnak szégyen vagy, népednek átok,
Hazám, nem ismerem meg arcodat!

Nem vagy hazám így. Újjá kell születned,
Van még erő, mely más formába gyúr.
A régi húsod csontig kell levetned,
S becsületes fiad lesz rajtad úr.
Ó hajtsd le szép fejed kemény kezünkre,
Hogy simogatni is legyen szabad,
S én akkor, boldogan reád tekintve,

Te alszol? Alom juthat még neked?
Van, mely téged ki nem hány, Horthy, ágy?
Isten, ki téged még aludni hágy?
Hej, ébredj! nézz! és mondd, hogy látsz-e még?
Kérdik, kiknek kiszúrattad szemét.
Tudsz lenni nővel délceg és derék?
Kérdik tőbül kiszaggatott herék.
Felszínt pöffedsz-e még a vér taván?
Orgovány!

Magasan áll a vér felett a Vár,
Hol téged, gyilkost, gyilkos trónja vár.
De árad már a Vár felett a vér,
S a rothadás belőled enni kér.
Halál-Vető-gép, sírhant-Borona,
A te fejedem nem lesz korona!
Király-tömjéneken nem tágul tudód,
Trónon pihenni nem lesz már időd:
A bíbor előtt leszel halovány!
Orgovány!

Magyar földön van erdő még, Nagy úr!
S mi ág ott él, feléd mind vágyva nyúl!
Az ág ma, mind feléd-gördülve nyúl
S menekvés nincs az éhes fák elől!
Nem mink kívánjuk, undok, vesztedet:
A fák kívánják súlyos testedet.
S ha téged tud ágára venni, ó,
Magyar fának akkor lesz lenni jó!
Vajon hány életed van, Horthy, hány?
Orgovány!

Bécs, 1920

BUDAPEST

A pince mélyéről, nyirkos homályból
Napfényre vánszoroghatsz, városom,
Vértől vörös, koromtól fekete
Orcáidat könnyemmel hadd mosom.
Örömkönnyemmel, mert láncod lehullt,

Hazám, megismerem majd arcodat!

1942

BEOSZTÁS

Tehetséges művész?
Ne mondj ilyet!
Az ítélkezést nehogy elsiedd!
Várnod kell véle
Egy kissé, amíg
A tehetsége
Bebizonyosodik.

Ki a tehetség?
Van két lehetőség.

Az egyik:
Ki a sínen veti ágját;
A másik:
Aki kiírtja családját.

Ki él és alkot
Zajlásában e vésznek,
Az egyszerűen
Nem számít művészek.

1938

AZ ÉN HAZÁM

Az én hazám fekete föld,
Melyben pompás a búza;
Melyben kövér mag dús kalász
Nemes fejét lehúzza;
Az én hazám fekete föld,
Mín érik a drága élet,
S olcsó az ember élete,
S éhesen vész a lélek;
Hol koplalás van, akkor is,

Szabadság fénylik sápadt homlokodra,
Rabszolgartatóid holtan hevernek,
Nem védi őket már a barlangok odva.

Kilépsz a napra s elkínzott tüdődbe
Léleketet veszel, mélyet, nagyot:
Szemedben már nem tűzvészek visszfénye,
De újra élet szikrája ragyog.
S az első szózat, mely ajkadra buggyan,
Első igéd a háláé legyen,
Azoknak, kik béklyóid letörni
Eljöttek, át pusztán, erdőn, hegyen.

A második szavad legyen vad átok,
Azokra, kik ezt művelték veled,
Kik megkötöztek s hogy véred csapolják
Késsel vágták át lüktető ered.
Átkod legyen súlyosabb, mint az ólom,
Csapjon galád pribékjeid fejére,
S fogadd meg szentül, hogy minden bitangnak
Kamat kamatjával meglesz a bére.

Mint a legendák főnix-madara,
Úgy kelj ki hamvaiddból, Budapest,
Szined legyen megújulás szine,
Mit rád szabadság hajnalpírja fest.
Gyógyítsd be száz tépettszájú sebed,
Erős légy, hogy megállhasd bosszudat,
Hogy hóhérjaid hulláin keresztül
Megnyisd a szebb jövő felé utad.

Mert van jövő és van feléje út,
És van magyar, ki tud még járni rajt!
Ki nem csüggeszti fáradtan fejét,
S körömmel is felás termő talaj.
Annak szavára adj most, városom,
És rügy fakad ki megtépett faágon,
És lesz még szőlő, lesz még lágy kenyér,
És lesz még egyszer ünnep a világon!

1945

Ha roskadoz az asztag:
Az én hazám fekete föld,
Az én hazám akaszttat.

Fekete, hogyha déli nap
Arannyal önti végig,
S erdő, mező száz zöld dala
Szimfóniáz az égig;
Fekete, hogyha alkonyat
Lágy rózsaszínbe vonja,
És peng a fű között tücsök,
Az este cimbalomja;
S mikor fölébe kék csodát
Az éjjel csillagoztat:
Az én hazám fekete föld,
Az én hazám akszattat.

Zsíros föld, mit török, tatár
Magyar csonttal dagasztott,
Hol roznak most őrült urak,
S lopnak konok parasztok;
Pogány föld, mely ma Krisztusért
Tajtékot túrva harcol,
S az embernek fiát, imé,
Ököllet csapja arcul;
Hol még nem ember a szegény,
S nem ember már a gazdag:
Az én hazám fekete föld,
Az én hazám akaszttat.

Az én hazám fekete föld,
Min drága élet érik,
S hol bárgyu barmok, bős birkák
Az életet herélik.
Az én hazám vértől бүdös,
S kiloccsant agyvelőtül,
Hol csámcsogó, csúf csőcselék
Halált röhögni csődül.
Az én hazám kéjtől hörög,
Ha könnyt és kint fakaszthat:
Az én hazám fekete föld,
Az én hazám akaszttat.

KÁLYHA MELLETT

Ha kályhában vidám a tűz,
S a villany csatját elcsavartad;
Ha láng, kapkodva, lángot űz,
Mert üszkét vassal fölkavartad;
Ha izzó, rózsaszín parázs
Baráti szemmel húnny-hunyorgat,
És szétdereng vörös varázs,
S emlékezés aranyja olvad;
Néhány hassáb fa áradó
Boldogságot tud rádígézni,
(Kint sír a szél, vagy száll a hó)
Be jó,
Be jó is este tűzbe nézni!

A lángban táncot jár a mult,
A lángok múltat énekelnek;
Felújulnak homályba hullt
Szavak, szépségek és szerelmek:
Anyád emlője, kedvesed
Tüzellő szája újra éled;
Minden meleg, mi elveszett,
Eléd lebeg most, mint a lélek:
Száz elhült, forró semmiség,
Egymásba fonva és gyűrűzve.
(Kint gyásszal gyászol gyászos ég)
Be szép,
Be szép is este nézni tűzbe!

A könny oly könnyen fölfakad,
És könnyen perdül, mint a gyöngyök:
A szíved már csak ad, csak ad,
Széthulltak benn a zord göröngyök;
Eszedbe jutnak mind, akik
Nem ulhetnek most kályha mellett;
Ruhájukon rest szél szakít,
Az ajkukon fagyos lehattet;
Ma az tüzelhet csak, ki dús,
A pénzét bárhogy is kereste...
(Kint ezreken diderg a hús)

Az én hazám gazemberek
Bordélya, bűnök óla;
Az én hazámon átok ül
És nem tud tenni róla;
Az én hazámat tetvesek
Bekenték szörnyü varral,
És csókolják céda karral.
Az én hazám a tébolyé,
Mít Belzebub igazgat:
Az én hazám fekete föld,
Akasztat és akasztat.

S az én hazám mégis hazám.
A vérem és a nyelvem
Mindig hozzá fog szítani,
Át vágyon, célon, elven.
S bár szégyen és bár iszonyat
Magyarként állni gáton:
Azt is, hogy nem vagyok magyar,
Csak magyarul kiáltom!
Az én hazám fekete föld,
Amely véres vigaszt ad:
Magyar leszek még akkor is,
Ha érte felakasztat.

Be bús,
Be bús is tűzbe nézni este!

Ki fázik: él még s élni jó...
De hányan mentek, messze tőled,
Hová nem ér többé a szó,
S akiből hantos csontmező lett?...
Azok már nem melegszenek,
Ha minden erdő lángra gyúl is,
Ha égnek is mind szenek,
S egész világ zsarátja hull is!...
Nem tudja már se szív, se száj
A holtat élővé idézni...
(Kint néma éj és néma táj)
Be fáj,
Be fáj is este tűzbe nézni!

A sajtó legyen szabad, ez minden igazi demokrácia szent követelése, de hazudni ne legyen szabad, még akkor se, ha nincs írott törvény rá, ahogy nem is lehet. Demokrácia – ezt már mintha olvastam volna valahol – népuralmat jelent, s a népet komolyan kell venni, kollégáim, s ha azt akarjuk, hogy uralkodjék, akkor tilos elbolondítani és hazugságokkal traktálni, mert nem jók azok az uralkodók, akiket tanácsadók hazugságokkal informálnak.

És még csak egyet: nem igazat írni már a francia forradalomban sem illet. A citoyen az különböztette meg a bourgeoistól, hogy nem csinált a szabadságból üzletet. Mi se csináljunk, kollégáim, még jó üzletet se! Tessék elhinni azt az avas igazságot: az ügynek kell jónak lennie, nem az üzletnek.

Megjelent a Szabadság c. lapban, 1945. április 30-án.

Asperján György

A szép igazság, az igazság szépség

Így gondolta Keats, s életét ehhez az elvéhez igazította. A három nagy romantikus angol költő közül ő volt a legfiatalabb és ő halt meg elsőként, mindössze 25 évesen. Gyermekkorát mérhetetlen nyomorban töltötte. Szülei korán meghaltak, s mint legidősebb gyerekekre, részben rá maradt négy testvére megélhetésének gondja. Tizenhat éves kora óta keményen dolgozott segédgyógyszerészként, s közben állandóan írt. Mintha érezte volna, hogy sietnie kell, mert a sors rövidre szabja az életét. Amikor tbc- és öccsének gondját magára vette, lelkiismeretesen ápolta a beteget, s közben ő is elkapta a rettegett kórt. Kötete nagy áldozatok árán jelent meg, és értetlenség fogadta. Pedig egyszerű volt a gyönyörűen megépített versek alapgondolata: az emberi lénynek, s így neki is a legfontosabb az életében a boldogság. Elvont eszme volt ez, hiszen a boldogsághoz enni kell, aludni kell, öltözködni kell, barátokat, pártfogókat találni, és dolgozni, dolgozni, mégpedig olyan munkát végezve, amely értelmesnek tetszik és pénzt is hoz a házhoz. Keats-hez a pénz és a siker nehezen talált el. A kritikusok munkáit értetlenül fogadták. Utolsó egy-két kötete már némi fánnyt gyűjtött az előítéletes kritikus fejekben, de az igazi siker halála után mintegy nyolcvan évet váratott magára. Gyógyulni és meghalni Olaszországba ment a mindig hűvös és párás angol földről. Ez a

döntés összehozta két másik nagy kortársával: Byronnal és Shelleyvel. Ők tudták, kinek fogják le a szemét.

A három nagy közül Byron volt a legidősebb: 1788-ban született, és 36 évesen görög földön már meg is halt. A lordi címet nem párbajhős, vad, féktelen apjától örökölte, aki fiatalon öngyilkos lett Franciaországban, és a gyermek Byronra csak az élet megismerését elősegítő nyomort hagyta. A mocsokban élve is felragyogott különlegessége, de a szerencse is felkarolta: 11 éves korában hirtelen minden megváltozott körülötte és részben benne azzal, hogy meghalt örökös nélküli nagybátyja és a lordi címen túl hatalmas vagyont hagyott rá. Byron most már a legjobb iskolákba járhatott, a legelőkelőbb barátok vették körül. De apja természetét örökölte. Minden nőt el akart csábítani, s bár születésétől kezdve sánított az egyik lábára, különleges férfias szépsége lenyűgözte a nőket, és aztán a férfiakat is. Úgy érezte, elég gazdag ahhoz, hogy semmilyen morális törvényt ne tartson önmagára kötelezőnek. Fürdött a botrányban, és a nők szerelmében az utcalányoktól a hercegnőkig minden hölgy a kegyeiben szerette volna részesíteni. Byron is fiatalon nősült, de nem azért, hogy hűségben élvezze a boldogságot. Feleségül vett egy matematikusnőt, s annak lánya, Ada Lovelace olyan zseniálisra sikerült, hogy bár fiatalon meghalt, mégis ő lett a számítógép program úttörője. Közben már szerelmi viszonyt folytatott féltestvérével, aki terhes lett tőle. Amikor a felesége fülébe jutott a véfertőző kapcsolat, feljelentette az urát, aki hanyatthomlok menekült Angliából, és Scájcgig meg sem állt. Igaz, ott is csak ideiglenesen, hiszen soha seholy nem érezte otthon magát.

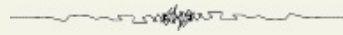
A harmadik zseni szintén arisztokrata családban született. Külseje és esze már gyermekként mindenkit megbabonázott. Tizenévesen írt egy istenátkát is maga után vonó dolgozatot az ateizmusról, cserébe ki is csapták Anglia összes iskolájából. 16 évesen egy kovács lányával Skóciába menekült. Kényes családja rögtön ki is tagadta. Felesége két gyermekkel is megajándékozta, miközben meglátogatta egyik volt iskolatársa, és feleségét rávette, hogy éljenek hármában szerelmi életet. Az asszony nehezen adta rá a fejét a nyitott házasságra. Joggal, mert Shelley rövidesen megismerkedett a deista Godwin matematikussal, aki megismertette vele Voltaire nézeteit, miközben Shelley önszorgalomból viszont megismerkedett vendéglátója lányával, akit rögvest meg is szöktetett Svájcba, ahol Byron a szárnyai alá vette őket. Shelley szerette volna magához venni két gyermekét, amibe az anya nem egyezett bele, inkább öngyilkos lett, így Shelley előtt szabaddá vált az út: azonnal feleségül is vette Maryt. Az ő neve azért érdekes, mert a két zseni, plusz az ifjú feleség Svájcban elhatározták, hogy a kor divatjának megfelelően írnak külön-külön egy rémregényt. Mary a munkával néhány nap alatt kész is lett, és a Frankenstein avagy a modern Prométheusz máig az egyik legeredetibb és legolvasottabb rémregény.

Mivel Byron és angyal arcú, sportos megjelenésű barátja minden nőt meghódított, Svájból is menekülniük kellett. Olaszországban leltek menedéket. Itt is éjjel-nappal

írtak, és szeretkeztek. Byron a hercegnőktől kezdve az utcagyerekekig mindenkivel. Úgy gondolták, hogy ők akkora zsenik, hogy semmilyen kispolgári törvény nem vonatkozik rájuk.

Shelleynek volt egy szép kis vitorlása, amivel a legzordabb, minden más vitorlást meggondolásra készítő időben is tengerre szállt. 1822 nyarának egyik napján nyolc barát is kísérte. Mind odavesztek. Shelley holttestét néhány nap múlva partra vetette a tenger, és Byron az ókori görög szokások szerint drága és egyetlen igaz barátját elhamvasztotta a tengerparton, hamvait a hullámok közé szórta. Mary visszautazott Angliába, Byron pedig görögországba vette az irányt, hogy segítse a görögök szabadságharcát. Ott 1824-ben megsérült, majd megbetegedett és meghalt.

Ők hárman alkották meg a romantikus angol lírát, amely hűen tükrözi sajátos életfelfogásukat és életvitelük végzetességét.

[< vissza a nyitó oldalra.](#)

vendégkönyv

....